

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน

ของ นายบุญส่ง กุลบุปผา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๕๙

เรื่องพิจารณาที่ ๒/๒๕๕๙

วันที่ ๓๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง มีเหตุยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ เนื่องจากไม่ดำเนินการตามมาตรา ๘๒ หรือไม่

ประเด็นที่สอง ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้อง จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ หรือไม่

ประเด็นที่สาม หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่มีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยให้ละเลย หรือทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว อันจะต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘ หรือไม่

ความเห็น

ประเด็นที่หนึ่ง มีเหตุยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ เนื่องจากไม่ดำเนินการตามมาตรา ๘๒ หรือไม่

พิจารณาคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้องได้มีประกาศรับแจ้งการจัดตั้งพรรคผู้ถูกร้องเป็นพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๔๙ ต่อมาได้มีประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๙ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรค ข้อบังคับพรรค และคณะกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๒ เรื่อง ตอบรับ

การเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๔ เรื่อง ตอบรับ
การเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๔ เรื่อง ตอบรับ
การเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ เรื่อง ตอบรับ
การเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๕ เรื่อง ตอบรับ
การเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๕ เรื่อง ตอบรับ
การเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคและกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕
เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕
เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๖
เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖
เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงรายการที่ได้ประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๖
เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๗
และเรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๘

ผู้ถูกร้องได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี
พ.ศ. ๒๕๕๕ ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ และจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุน
ดังกล่าว มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

๑. ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ผู้ถูกร้องได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนพรรคการเมือง
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๑ จำนวน
๙ โครงการ เป็นเงินทั้งสิ้น ๖๘๘,๒๘๐ บาท (หกแสนแปดหมื่นแปดพันสองร้อยแปดสิบบาทถ้วน)
และได้รับเงินดังกล่าวจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองแล้ว ต่อมาผู้ถูกร้องได้จัดทำรายงานการ
ใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งผู้
ได้ตรวจสอบรายงานดังกล่าวแล้ว จึงแจ้งผลการตรวจสอบให้ผู้ถูกร้องส่งคืนเงินสนับสนุนแก่กองทุน
เพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองและส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมตามหนังสือ ที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๒/๕๗๗๖
ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ เนื่องจากเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนไม่ครบถ้วน
ถูกต้อง ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือแจ้งดังกล่าวแล้วได้มีหนังสือชี้แจงเหตุผลและขอเวลาส่งเอกสารหลักฐาน
และส่งคืนเงินสนับสนุนออกไปก่อน ผู้ร้องได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องดำเนินการส่งคืนเงินสนับสนุนและ
ส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมอีกหลายครั้งตามหนังสือ ที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๒/๑๗๓๗ ลงวันที่

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ตามหนังสือ ที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๒/๓๖๔๕ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๘ และตามหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๒/๔๔๘๘ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘ แจ้งให้ผู้ถูกร้องส่งคืนเงินสนับสนุนแก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๐๘,๔๔๘ บาท (สองแสนแปดพันสี่ร้อยสี่สิบแปดบาทถ้วน) โดยผู้ถูกร้องได้รับหนังสือแจ้งดังกล่าวแล้ว แต่มิได้ดำเนินการแต่อย่างใด

๒. ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ผู้ถูกร้องได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๑ จำนวน ๙ โครงการ เป็นเงินทั้งสิ้น ๗๔๗,๔๔๐ บาท (เจ็ดแสนสี่หมื่นเจ็ดพันสี่ร้อยสี่สิบบาทถ้วน) และได้รับเงินดังกล่าวจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองแล้ว ต่อมาผู้ถูกร้องได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ เสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ร้องได้ตรวจสอบรายงานดังกล่าวแล้ว จึงแจ้งผลการตรวจสอบให้ผู้ถูกร้องส่งคืนเงินสนับสนุนแก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองและส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมตามหนังสือ ที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๒/๑๔๖๓๕ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ เนื่องจากเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนไม่ครบถ้วนถูกต้อง ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือดังกล่าวแล้ว แต่ก็มีได้ดำเนินการแต่อย่างใด ผู้ร้องได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องดำเนินการส่งคืนเงินสนับสนุนและส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมอีกหลายครั้ง ตามหนังสือ ที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๒/๔๔ ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๘ ตามหนังสือ ที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๒/๑๗๓๘ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ต่อมาผู้ถูกร้องได้ส่งเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ เพิ่มเติม ซึ่งผู้ร้องตรวจสอบแล้วมีกรณีที่เอกสารหลักฐานถูกต้องบางรายการ จึงมีหนังสือ ที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๒/๓๕๑๔ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๘ ให้ผู้ถูกร้องส่งคืนเงินสนับสนุนแก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๗,๕๘๓.๙๓ บาท (สองหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยแปดสิบสามบาทเก้าสิบสามสตางค์) โดยผู้ถูกร้องได้รับหนังสือแจ้งดังกล่าวแล้ว แต่มิได้ดำเนินการแต่อย่างใด

๓. ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ผู้ถูกร้องได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๑ จำนวน ๑๐ โครงการ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๘๖๙,๔๔๐ บาท (แปดแสนหกหมื่นเก้าพันสี่ร้อยสี่สิบบาทถ้วน) ซึ่งผู้ถูกร้องเบิกจ่ายเงินรวม ๒ งวด เป็นเงินทั้งสิ้น ๖๒๑,๗๖๐ บาท (หกแสนสองหมื่นหนึ่งพันเจ็ดร้อย

หกสิบบาทถ้วน) ต่อมาผู้ถูกร้องได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ เสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ร้องได้ตรวจสอบรายงานดังกล่าวแล้ว จึงแจ้งผลการตรวจสอบให้ผู้ถูกร้องส่งคืนเงินสนับสนุนแก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง จำนวน ๒๓,๔๓๒.๒๖ บาท (สองหมื่นสามพันสี่ร้อยสามสิบสองบาทยี่สิบหกสตางค์) และให้ส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมหากไม่สามารถส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมได้ให้ส่งคืนเงินสนับสนุนอีก ๒๒,๘๐๐ บาท (สองหมื่นสองพันแปดร้อยบาทถ้วน) ตามหนังสือ ที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๒/๘๔๖๗ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ เนื่องจากเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนไม่ครบถ้วนถูกต้อง และให้ผู้ถูกร้องดำเนินการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือ ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือแจ้งดังกล่าวแล้ว แต่ไม่ได้ดำเนินการแต่อย่างใด

ผู้ร้องพิจารณากรณีของผู้ถูกร้องที่ได้รับเงินสนับสนุนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๑ ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ แต่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีดังกล่าวไม่ครบถ้วนถูกต้อง และผู้ร้องได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องส่งเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนและเรียกคืนเงินสนับสนุนจากผู้ถูกร้องเป็นจำนวนหลายครั้งแต่ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามที่ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งแต่อย่างใด จากข้อเท็จจริงดังกล่าวถือได้ว่าผู้ถูกร้องมีเจตนาไม่ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง อันเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๘๓ ประกอบมาตรา ๘๒ และเมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๙ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติเห็นชอบให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้มีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๓ ประกอบมาตรา ๘๒ และขอให้มีคำสั่งให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคการเมืองของผู้ถูกร้อง ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอบรับการรับเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๕ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคและกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงรายการที่ได้ประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๖

และเรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๗ จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ และให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมืองดังกล่าวมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘

ในกระบวนการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญได้ส่งสำเนาคำร้องและเอกสารประกอบให้ผู้ถูกร้อง เพื่อให้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและได้มีการส่งเอกสารดังกล่าวโดยชอบแล้ว แต่ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด

ปัญหาที่ต้องพิจารณามีว่า มีเหตุให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๘๒ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มีหลักการที่เกี่ยวกับการสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐ ซึ่งมีบทบัญญัติให้มีกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายในการสนับสนุนพรรคการเมืองและการดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวกับการพัฒนาพรรคการเมืองตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด และกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมือง ควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินทุนหมุนเวียนและพัฒนาพรรคการเมือง โดยมาตรา ๘๑ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจกำหนดให้พรรคการเมืองได้รับการสนับสนุนเกี่ยวกับค่าไปรษณียากร ค่าโทรศัพท์หรือค่าโทรคมนาคมอื่น การจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ของพรรคการเมือง ค่าเช่าสำนักงานพรรคการเมืองหรือสาขาพรรคการเมือง ค่าสาธารณูปโภค ค่าเช่าสถานที่จัดประชุมใหญ่พรรคการเมือง หรือจัดประชุมใหญ่สาขาพรรคการเมือง หรือเพื่อการหาเสียงเลือกตั้ง หรือการอื่นเพื่อให้พรรคการเมืองสามารถดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอย่างเท่าเทียมกันตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นสมควร และเพื่อเป็นการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าว มาตรา ๘๒ บัญญัติให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติและจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายใน

เดือนมีนาคมของปีถัดไป ผู้ถูกร้องได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนพรรคการเมืองตามมาตรา ๘๑ ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ และได้เบิกจ่ายเงินจากกองทุน เพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองไปแล้ว ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของ พรรคผู้ถูกร้องในรอบปีดังกล่าวให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายใน เดือนมีนาคมของปีถัดไป ซึ่งข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ถูกร้องได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าว ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้ว แต่จากการตรวจสอบของผู้ร้องพบว่าการใช้เงินบางรายการ ยังไม่ถูกต้องและบางรายการผู้ถูกร้องยังไม่จัดส่งเอกสารประกอบการใช้จ่ายเงินหรือจัดส่งยังไม่ครบถ้วน ถูกต้อง ผู้ร้องจึงมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องดำเนินการแก้ไขเพื่อให้การใช้จ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าวถูกต้อง ตามความเป็นจริงตามที่กฎหมายบัญญัติ แม้ว่าผู้ถูกร้องจะมีหนังสือชี้แจงและส่งเอกสารเพิ่มเติม แต่ก็ยังไม่ครบถ้วน ซึ่งผู้ร้องได้อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง สั่งให้ผู้ถูกร้องดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด และเมื่อพ้น กำหนดระยะเวลาแล้ว ผู้ถูกร้องก็มีได้ดำเนินการเพื่อให้การจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าว ถูกต้องตามความเป็นจริง จึงเป็นกรณีที่ผู้ถูกร้องไม่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรค ผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้ถูกต้องตาม ความเป็นจริงและผู้ร้องได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องดำเนินการให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว แต่ผู้ถูกร้องก็มีได้ดำเนินการแต่อย่างใด กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๘๒ และมาตรา ๔๒ วรรคสอง

ประเด็นที่สอง ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้องจะจัดแจ้งการจัดตั้ง พรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้ง พรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ บัญญัติว่า “ในกรณีที่พรรคการเมืองต้องยุบเพราะเหตุอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนมาตรา ๔๒ วรรคสอง หรือมาตรา ๘๒ หรือต้องยุบตามมาตรา ๙๔ ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมือง ที่ถูกยุบไป จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือ

มีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นต้องยุบไป” และมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารการเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง ตลอดจนจัดให้มีการทำบัญชีตามมาตรา ๔๕ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง”

พิจารณาแล้วเห็นว่า การใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองตามที่ได้รับจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองของผู้ถูกร้องเป็นเรื่องสำคัญที่เกี่ยวกับการบริหารการเงินและควรต้องอยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง เมื่อพรรคผู้ถูกร้องมีการรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง อันเป็นเหตุให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ดังนั้น ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๕ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคและกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงรายการที่ได้ประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๖ และเรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๗ จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗

ประเด็นที่สาม หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่มีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าวอันจะต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘ หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘ บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองใดเพราะเหตุอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืน มาตรา ๘๒ หรือเหตุตามมาตรา ๙๔ และปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดมีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำ ดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของ หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่มิคำสั่งให้ ยุบพรรคการเมือง”

พิจารณาแล้วเห็นว่า การใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองตามที่ได้รับจากกองทุน เพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองของผู้ถูกร้องและการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าว อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง เมื่อพรรคผู้ถูกร้องมีการรายงานการใช้จ่าย เงินสนับสนุนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง จึงมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง มีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลยให้มีการใช้จ่ายเงินของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง โดยไม่ถูกต้องจนเป็นผลให้ผู้ถูกร้องไม่สามารถดำเนินการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุน พรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้ถูกต้องได้ ดังนั้น จึงให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องตามประกาศ นายทะเบียนพรรคการเมืองดังกล่าวข้างต้นเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรค ผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีความเห็น ดังนี้

๑. ให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๘๒ และมาตรา ๔๒ วรรคสอง

๒. ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้อง ตามประกาศนายทะเบียน พรรคการเมือง เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๕ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคและกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี

ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี
ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงรายการที่ได้ประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา
ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๖ และเรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี
ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๗ จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหาร
พรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปี
นับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรค ผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗

๓. เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องตามประกาศ
นายทะเบียนพรรคการเมืองดังกล่าวเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘

นายบุญส่ง กุลบุปผา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ